

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

**การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือ
 สำหรับนักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 จังหวัดเชียงราย**

**Development of knowledge inquiry skills by using self learning package on culture and
 tradition of northern region among upper secondary student in non-formal education,
 Chiang Rai**

วชิราภรณ์ ชมภูเมืองขึ้น¹

ชนกนารถ บุญวิวัฒนะกุล²

สุมาลี สังข์ศรี³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Emailpooky.pc@gmail.com

²รองศาสตราจารย์ แขนงการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ศาสตราจารย์ แขนงการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือ ในการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้สำหรับนักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงราย (2) ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือ ในการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้สำหรับนักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงราย การวิจัยแบ่งเป็นสามขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาความต้องการชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 3) ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 ประชากรที่ศึกษาคือ นักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2562 รุ่น 2/2562 จำนวน 7,321 คน และครู กศน.ตำบล จำนวน 137 คน กลุ่มตัวอย่าง 364 คน ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง ในขั้นตอนที่ 3 ประชากรที่ศึกษาคือนักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2562 รุ่น 2/2562 จำนวน 7,321 คน กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 4 หน่วย มีประสิทธิภาพ E1/E2 อยู่ที่ 80.0/82.2 แบบวัดทักษะการแสวงหาความรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ผลการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้โดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างต้องการชุดการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน ต้องการชุดการเรียนรู้จำนวน 4 บท ต้องการเรียนเรื่องประวัติและความเป็นมาของทางภาคเหนือ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการศึกษาคู่มือร่วมกับกลุ่มเพื่อน การวัดและประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ควรวัดโดยการทำแบบฝึกหัด (2) ทักษะการแสวงหาความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

คำสำคัญ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง, ทักษะการแสวงหาความรู้, นักศึกษากศน.

Abstract

This research aims to study and develop a self-directed learning package on northern culture and traditions in developing knowledge inquiry skills for upper secondary students in non-formal education Chiang Rai. And to study the effect of self-directed learning package on northern culture and traditions in developing knowledge inquiry skills for upper secondary students in non-formal education Chiang Rai.

The research was divided into three stages. 1) Study the need for self-directed learning package 2) Develop self-directed learning package and 3) Trial self-directed learning package Step 1 and 2 the study population is an upper secondary students in non-formal education Chiang Rai, Academic Year 2019, Class 2/2019, amount 7,321 students and 137 teachers. The sample group 364 people by specific randomness. Step 3 the study population is an upper secondary students in non-formal education Chiang Rai, amount 7,321 students. The sample group 30 students by specific randomness. The tool was the questionnaires, self-directed learning package 4 sets, knowledge inquiry skills test, academic achievement and satisfaction test. The data were analyzed by distributing frequency, percentage, mean, and standard deviation. Analyze results for developing knowledge inquiry skills by t-test.

The results found that the sample group wanted a learning kit that use clear, easy-to-understand language, needed learning kit 4 lessons, wanted to learn about the history and background of the North. The model of teaching and learning activities by studying manuals with friends. Measurement and evaluation of knowledge inquiry skills should be measured by taking exercises. The knowledge inquiry skills before and after learning were significantly different at the .01 level.

Keywords self-directed learning package, knowledge inquiry skills, Non-formal education students

บทนำ

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ชีวิตประจำวันเต็มไปด้วยข้อมูลและข่าวสารจำนวนมาก ที่ล้วนส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตและการตัดสินใจของผู้คน ผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มากกว่าและแม่นยำกว่า ย่อมมีโอกาสในการตัดสินใจที่เหมาะสมกับสถานการณ์มากกว่า การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ และการเข้ามาของอินเทอร์เน็ตทำให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น การเรียนรู้จึงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จากการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ด้วยตนเอง ประเทศไทยมีการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในลำดับที่ 6 ของอาเซียน อยู่ที่ร้อยละ 26.5 มีอัตราครัวเรือนที่

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ประมาณ 25 ปีขึ้นไป ที่ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาเพื่อนำไปปรับเงินเดือนหรือปรับใช้ในการพัฒนางานดีขึ้น (ณททัยชมิตร กชกร บัวพูนและกมลชนก ศรีสวัสดิ์, 2557) ดังนั้นการจัดศึกษานอกระบบจึงมีลักษณะแตกต่างไปจากการศึกษาในระบบการที่ผู้ใหญ่ที่มีความเป็นตัวของตัวเอง เรียนรู้โดยการนำตนเอง (self-directed Learning) ไม่ชอบการถูกบีบบังคับ และผ่านสิ่งต่างๆมา มีประสบการณ์มากกว่า จึงใช้ประสบการณ์เป็นแหล่งสำคัญในการเรียนรู้ และจะไม่เรียนรู้สิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับชีวิต ไม่เป็นประโยชน์กับตน หลักสูตรการสอนที่จัดขึ้นสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่จึงควรเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวกับผู้เรียน เป็นประโยชน์ในชีวิต สามารถนำไปใช้ได้ทันที ผู้ใหญ่จึงจะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Knowles , 1980 อ้างใน สมคิด อิศระวัฒน์ , 2543 , น. 24-25 ;สนอง โลหิตวิเศษ ,2554, น. 3,42-43) การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ใหญ่ ควรได้รับการช่วยเหลือในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนดำเนินการร่วมกับเพื่อนๆที่เรียนและครูผู้สอน และในกระบวนการเรียนรู้ ควรเน้นวิธีการค้นหาความรู้ (แฟรงค์ คอมมานเดอร์ , 2518 อ้างในสุนทร สุนันท์ชัยและสนอง โลหิตวิเศษ , 2554 ,น. 4-10) เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน

จากการพิจารณาทบทวนวรรณกรรม สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ คือ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูปที่ผู้เรียนศึกษาสิ่งที่ต้องการด้วยตนเอง เพื่อให้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (นิพนธ์ สุขปรีดี , 2546 , น. 148) อาจนำไปศึกษานอกเวลาเรียน หรือนำไปศึกษาที่บ้านได้ (สุนทร ลินธพานนท์ , 2551 ,น. 15) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงเหมาะที่จะใช้เป็นการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ผู้เรียนยังสามารถนำกลับไปศึกษาด้วยตนเองที่บ้านหรือนำกลับมาศึกษาเป็นกลุ่มร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนก็ได้ จึงเหมาะกับลักษณะของนักศึกษา กศน. ที่ไม่ค่อยได้เข้าพบกลุ่มบ่อยครั้งนัก และจากการศึกษาเอกสารการวิจัยพบว่าการศึกษาที่ครูจัดกิจกรรมที่มีการค้นคว้ามากมาย มีกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ได้มากขึ้น (จงจิตร เลิศวัฒนาพร ,2551, น.144-145)วัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือจึงเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับลักษณะนักศึกษาการศึกษานอกระบบ เนื่องจากการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี โดยเฉพาะถ้าสิ่งที่เรียนนั้นมีความหมายและเชื่อมโยงกับข้อมูลเดิมที่รู้ (สมคิด อิศระวัฒน์ , 2543 ,น. 29) เพราะเนื้อหาที่มีความใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง จึงเหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ทำให้การเรียนรู้เกิดได้จากบริบทวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจและเป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต นอกจากนี้วัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือยังเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้เรื่องหนึ่ง ซึ่งถูกบรรจุในสาระการเรียนรู้การพัฒนาสังคมวิชาสังคมศึกษา สค31001 มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 5.2 ของหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ,น.370)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือ เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้สำหรับนักศึกษากศน. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้น เนื่องจากเห็นถึงความสำคัญในการแก้ปัญหาสังคมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการแสวงหาความรู้ ที่จะเป็พื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้อันเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการศึกษตลอดชีวิต และเพิ่มความเข้าใจในบทเรียนเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือ โดยครูผู้สอนสามารถนำไปให้นักศึกษากศน. ใช้ นักศึกษาจะมีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความต้องการ และทักษะการแสวงหาความรู้จะทำให้ผู้เรียนนำความรู้ไป

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และเป็นประชากรที่มีคุณภาพของสังคม สามารถเรียนรู้ รับมือกับความเปลี่ยนแปลง
ของโลกที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาและพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือ ในการพัฒนา
ทักษะการแสวงหาความรู้สำหรับนักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงราย
- 2.เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือ ในการพัฒนาทักษะ
การแสวงหาความรู้สำหรับนักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร ได้แก่ นักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา
2562 รุ่น 2/2562 และครูกศน. ตำบล ในจังหวัดเชียงราย
2. ขอบเขตเวลาระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือระหว่างปี พ.ศ.2562-2563
3. ขอบเขตด้านเนื้อหาสร้างชุดการเรียนรู้โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของภาคเหนือ
การแต่งกายภาคเหนือ อาหารภาคเหนือ และวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) มีขั้นตอนการวิจัยทั้งหมด 3
ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 และ 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2562 รุ่น 2/2562 จำนวน 7,321 คน และครูกศน. ตำบล จำนวน 137 คน กลุ่ม
ตัวอย่างนักศึกษา จำนวน 364 คน โดยหาจากสูตรของเครซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน มา
สุ่มแบบเจาะจงโดยเลือกอำเภอที่มีจำนวนนักศึกษา กศน.มากที่สุดมา 5 อำเภอ จาก 18 อำเภอในจังหวัด
เชียงรายและครูกศน. จำนวน 54 คนในขั้นตอนที่ 3 ประชากรที่ศึกษาคือ นักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2562 รุ่น 2/2562 จำนวน 7,321 คน กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้จาก
การสุ่มแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา กศน.ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย กลุ่มวันอาทิตย์
2. ขั้นตอนการวิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในขั้นตอนนี้มีการดำเนินการ ดังนี้1) ทำ
แบบสอบถามความต้องการชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและแบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดการเรียนรู้ด้วย
ตนเองขึ้น จากนั้นติดต่อประสานงานกับทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชขอหนังสือขอความร่วมมือจาก
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย2) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานส่งหนังสือขอ
ความร่วมมือจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งหมด 5 อำเภอ และ
ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยส่งเอกสารแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับกศน. 4 อำเภอ ได้แก่ กศน.อำเภอ
เทิงกศน.อำเภอพาน กศน.อำเภอแม่สรวยและกศน.อำเภอแม่ฟ้าหลวง และลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลที่กศน.อำเภอ
เมือง3) ผู้วิจัยเดินทางไปรับเอกสารที่ส่งไปทางไปรษณีย์ที่กศน.ทั้ง 4 อำเภอ โดยไปที่กศน. แต่ละอำเภอ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในขั้นตอนนี้มีการดำเนินการ ดังนี้ 1) นำผลที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์และวางแผนจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 4 หน่วย ตามความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน 2) พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มียังค์ประกอบครบ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพ 1:13) นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาปรับปรุงชุดและนำไปทดลองใช้ 1:10 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาปรับปรุงชุด

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในขั้นตอนนี้มีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ 1:30 โดยทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างโดยกลุ่มตัวอย่างได้มากจากการเลือกทดลองกลุ่มเล็กกับนักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เจาะจงที่ กศน.ตำบล บ้านดู่ กลุ่มวันอาทิตย์ จำนวน 30 คน และโดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการแสวงหาความรู้และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน 2) หลังการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทักษะการแสวงหาความรู้และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และทำแบบประเมินความพึงพอใจ

ผลการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการใช้แบบสอบถามความต้องการชุดการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความต้องการชุดการเรียนรู้ของครู กศน.และนักศึกษาศึกษานอกระบบพบว่า ชุดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาขึ้นนั้นต้องมีใช้ภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน มีแบบฝึกก่อนเรียนและหลังเรียน สามารถประยุกต์เข้ากับชีวิตประจำวัน ท่องถิ่น และชุมชนได้ ชุดการเรียนรู้ควรมีประมาณ 4 หน่วยเนื้อหาที่ต้องการศึกษาได้แก่ประวัติและความเป็นมาของทางภาคเหนือ วัฒนธรรมการแต่งกาย และประเพณีภาคเหนือ ต้องการให้ศึกษาคู่มีด้วยตนเองและศึกษาร่วมกับกลุ่มเพื่อน ต้องการให้วัดและประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ควรวัดโดยการทำแบบฝึกหัดและทำแบบทดสอบ ครู กศน.และนักศึกษาศึกษานอกระบบมีความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือและมีทักษะการแสวงหาความรู้ในระดับปานกลาง จึงเป็นเรื่องที่สมควรทำการศึกษา ครูและผู้เรียนกว่าครึ่งไม่เคยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงควรอธิบายวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้อย่างละเอียดก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือเพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้สำหรับนักศึกษาศึกษานอกระบบ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงรายชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือเพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้สำหรับนักศึกษาศึกษานอกระบบ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็นทั้งหมด 4 หน่วย

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือเพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้สำหรับนักศึกษาศึกษานอกระบบ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงราย ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้จากการทดสอบภาคสนาม $E1/E2=80.0/82.2$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทักษะการแสวงหาความรู้ของนักศึกษาศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือในการทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนผลการทดสอบก่อนเรียนคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 57.03 และค่าความแปรปรวน (S.D.)เท่ากับ 13.63หลังจากนักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง วัฒนธรรม

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ประเพณีภาคเหนือเพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ค่าเฉลี่ยคะแนนผลการทดสอบหลังเรียนคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 64.90 และค่าความแปรปรวน(S.D.)เท่ากับ 16.957การวิเคราะห์ t test ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ -4.555 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคน.หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับมากและมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าความต้องการชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของครูและนักศึกษากศน. ชุดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาขึ้นนั้นต้องมีภาษาที่เข้าใจง่าย คำพูดที่ใช้ในชุดการเรียนรู้ควรเป็นข้อความที่มีการสื่อสารได้ชัดเจน ผู้อ่านทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดได้ทันที สามารถนำความรู้ไปใช้งานได้จริงและนำไปต่อยอดในการทำงาน เพื่อประยุกต์เข้ากับชีวิตประจำวันได้ มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการศึกษาผู้ใหญ่ที่ว่านักศึกษากศน. และครูกศน. ต้องการชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สอดคล้องกับประสบการณ์และบริบทที่ผู้เรียนเต็มใจจะเรียนรู้ (วรรัตน์ อภินันท์กุล 2551 ,น. 178-179) ดังนั้นชุดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องการจึงเป็นเรื่องที่ผู้เรียนต้องมีประสบการณ์มาก่อน หรือเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ เช่น การแต่งกายภาคเหนือ และประเพณีทางภาคเหนือชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบที่ครบสมบูรณ์ ตามที่นิพนธ์ สุปรีดี ได้กล่าวไว้ (2546,น. 145-148) อันประกอบด้วย 1)บัตรแสดงจุดมุ่งหมาย เชิงพฤติกรรมของบทเรียน 2) ข้อทดสอบความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน 3) สื่อการเรียนรู้ 4)บัตรแนะนำวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองและ 5)ข้อทดสอบด้วยตนเองหลังเรียน และได้ดำเนินการพัฒนาชุดการเรียนรู้ภายใต้กรอบทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ ของ L.s.vygotsky ประกอบกับทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ของcarl rogers โดยสร้างตามขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้การสอนของสுகนธ์ สินธพานนท์ (2551, น.19-20) ตามขั้นตอน 7 ขั้นตอนอย่างเป็นระบบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้E1/E2 อยู่ที่ 80.0/82.2 ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชนาฏ ผ่องพุฒิ ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู พบว่าชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 88.97/88.43และสุภาพรณ์ ประยูรมหิศร ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในการป้องกันการติดเชื้อสำหรับผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้มีเท่ากับ93.6/90.5

จากการวิจัยพบว่าทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา การศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สูงขึ้นหลังจากศึกษาโดยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือ ทั้งนี้เป็นผลมาจาก1) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและพบว่าผู้ใหญ่จะมีลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากเด็กที่ต้องการชี้แนะตนเองมากกว่าให้คนอื่นมาควบคุม (พรธัญญา ช่อประพันธ์, 2561) จึงเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่พัฒนาขึ้น ที่สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความพึงพอใจ และสามารถเรียนจากที่ไหน นานเท่าใดก็ได้ตามความพอใจของผู้เรียน (นิพนธ์ สุขปรีดี ,2546,น. 150-151)2) เนื้อหาของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเลือกทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีเนื้อหาเรื่องวัฒนธรรมประเพณีภาคเหนือ ซึ่งเป็นมาตรฐานการเรียนรู้จากวิชาการพัฒนาสังคม

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

กิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนและกระตุ้นความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน และเน้นกิจกรรมที่สามารถทำเป็นกลุ่มได้ ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นและสนใจทำกิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่มมากกว่ากิจกรรมที่ทำคนเดียว การที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม นอกจากจะช่วยให้บรรยากาศในการเรียนเป็นไปอย่างดีแล้ว ยังทำให้การเรียนมีความสุข ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีอีกด้วย ดังนั้นในการจัดทำชุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ อาจเพิ่มเวลาในการศึกษาชุดการเรียนรู้และเพิ่มกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มเพื่อนเพิ่มเติมจากการศึกษาด้วยตนเองด้วย

1.2 ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจในการชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมากและมากที่สุดดังนั้นควรมีการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้มีสีสันสดใส ตัวหนังสืออ่านง่าย มีภาพประกอบมากกว่าเป็นตัวหนังสือเพียงอย่างเดียว มีกิจกรรมที่หลากหลาย มีสื่อการเรียนที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งชุดการเรียนรู้ที่ดีจะส่งผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ที่จะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนและความสนใจในการเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรพัฒนาสื่อเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนเอื้อต่อการแสวงหาความรู้ได้จากทุกที่ทุกเวลามากขึ้น เช่น ให้สามารถเปิดใช้ชุดการเรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต เปิดจากโทรศัพท์สมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต

2.2 การวัดทักษะการแสวงหาความรู้ควรมีวิธีวัดที่หลากหลายมากกว่าการใช้แบบทดสอบเพียงอย่างเดียว เช่นวัดทักษะการแสวงหาความรู้จากการนำเสนองาน การสังเกตการณ์นำเสนอ สังเกตการตอบคำถาม การร่วมอภิปราย เป็นต้น เพื่อให้การวัดทักษะการแสวงหาความรู้ได้ครอบคลุมและทั่วถึงมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลชนก วงษ์ปัจฉิม. (2562). การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากบริบทจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแสวงหาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี,ปีที่ 14 ฉบับที่ 27(ฉ.ที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2562) สืบค้นจาก [www.tci-thaijo.org > index.php > NUR_YIU](http://www.tci-thaijo.org/index.php/NUR_YIU)

กัลยาณี ชูศรีวัน. (2555). การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน (ส 33102) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์. สืบค้นเมื่อกันยายน 10, 2561, จาก <https://newtdc.thailis.or.th/docview.aspx?tdcid=246050>.

กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ .(2555). คู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2555.พื มพ์ครั้งที่ 2). รังสิตการพิมพ์

ชันธ์ชัย อภิเกียรติและธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว.(2560). การสอนแบบทันสมัยและเทคโนโลยีสอนแนวใหม่. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 15, 2562 จาก http://regis.skru.ac.th/RegisWeb/webpage/addnews/data/2017-07-24_078.pdf

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

- จงจิตร เลิศวัฒนาพร. (2551).การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษประกอบการประเมินตามสภาพจริง.ปริญญาานิพนธ์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณททัยคชมิตร กชกร บัวพูนและกมลชนก ศรีสวัสดิ์. (2557). เด็กต่ำกว่า 18 ปี อีตเรียนกศน.เพิ่ม.สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 20, 2562 จาก https://www.ictsilpakorn.com/ictmedia/detail.php?news_id=306#.X63OsmgzblU
- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2546). นวัตกรรม เทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา.
- ปฐมชัย ณะนะเนตร (2555). รายงานการวิจัย เรื่อง การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องรามเกียรติ์ ตอน สุครีพหักฉัตรสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร(ฝ่ายประถม)
- พจนา ทรัพย์สมาน.(2549).การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พรรณิภา ช่อประพันธ์. (2561). หลักการเรียนรู้.สืบค้นวันที่ มิถุนายน 24,2562 จาก www.wisdommaxcenter.com
- วรรัตน์ อภินันท์กุล. (2551).แนวคิดและทฤษฎีที่นำรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สนอง โลหิตวิเศษ. (2554). ปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยที่3 ปรัชญาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สายสุดา ชันธเวช.(2561). การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed learning)สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 15, 2562 จาก <http://www.ops.moe.go.th/ops2017/>
- สุคนธ์ สินธพานนท์.(2551). พัฒนาทักษะการคิด...พิชิตการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ เลียงเชียง
- สุนทร สุนันท์ชัย และสนอง โลหิตวิเศษ (2554) ปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย หน่วยที่ 4 ปรัชญาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของไทย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2543). การสอนผู้ใหญ่.กรุงเทพฯ : จรัสสินทวงศ์ การพิมพ์
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.(2560).สำรวจการมีเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารภายในครัวเรือน พ.ศ.2560 สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 15, 2562 จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014>
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
- Amy Johnson. (2563). 10 Universal Skills Successful People Should Master สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 15, 2562 จาก www.lifehack.org/287419/10-universal-skill-sucesful-people-should-master